

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 112 (3274) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Édesanyák

Ha a regények már nem tudnak bennünket eszményi magasságokba emelni, ha az emberek csupa szörnyűségekkel és borzalmakkal traktálják egymást, akkor az étet gondoskodik tündérmesékről. Olyanokról, amelyek elfeledtetik velünk még a vérzivataros idők nehézségeit is és megerősítik bennünk a reményt, hogy minden elvadulás dacára is él a szeretet, a gyöngédség, az önzetlenség a szívekben. Nagy szükség van ezekre a meszeszerű, szinte hihetetlenül hangzó kis eseményekre, különösen mostanában, amikor a durva önzés szeles nyomokban gázolja le a szeretet és jószág zsenge vetéseit.

Két kicsi gyermekről — egy fiúról és egy leányról — két édesanyáról és két boldog édesapáról szól az enek. A név nem fontos. Amit ebben a névtelen sorban elmondunk, abban a telt, a példadadó cselekedet áll első vonalban. A két boldog édesapa közül az egyik százados, egy éve a fronton van és még nem is látta életben bathónapos kicsi fiát. A másik fiatal orvos és jelenleg minden örömét, minden gondját kéthetes kisleányában találja meg. A két édesanya igazi boldog asszony. Azaz, hogy csak az egyik igazán az, mert a másiknak örömebe egy kis utómót vegyített az élet. Bárhogyan szeretné az akarná is, nem tudja természetesen uton táplálni a kéthetes kis porontyot. Nem részletezzük jobban ezt az állapotot. Ugy is beic tudja magát élni minden édesanya, de miadonki más is, akinek szívet nem eszaltta kővé az önzés gyilkos betegsége.

A másik édesanya egyelőre még nem tudott az egészről semmit, pedig közel laknak egymáshoz. A fiatal orvos-édesanya egészen véletlenül ismerke meg s mivel rajongója a gyermeknek, hamarosan szóba került a családi gond, a tejnélküliség, a fiatal feleség nagy bánata. Ki is érthette volna meg jobban az édesanya bánatát, mint a másik édesanya? S ki is lett volna hamarabb kész a segítségre, mint ő? Szó szót követett és hamarosan elkészült a terv. Olyanok között, akik tíz perccel azelőtt még csak nem is ismerték egymást. A terv alapján pedig a kéthetes kisleányka már aznap este pompás, tápláló anyatejet vacsorázhatott. Az édesanyák még nem is látták egymást, a kicsik sem. De a fiatal orvos azóta mindennapos vendég kisleánya tejtestvérénél és nagy terveket szó a jövőre a fiatalok sorsát illetően.

Két édesanya, két kicsi poronty, két édesapa. Néhány nappal ezelőtt még nem is tudtak egymásról, de a szeretet, az önzetlen áldozatkész segíteni akarás pillanatok alatt összeszította a sorsukat. A szeretet szála pedig erősek és tartósak. Különösen, ha édesanyák tartják a kezükben és szövik őket szép meseszönyeggé.

Még valamit. Szokatlan az talán,

Sztalin rémuralma elől Braziliába menekült Timosenko fivére

Nem érezte magát biztonságban a bolsevista besugóktól, akik gyanakodtak reá, mert nem híve a szovjetrendszernek

Hősi halált halt Jamamoto tengernagy, a japán hajóhad főparancsnoka

Tokió. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A császári fohadiszállítás pénteken közölte, hogy Yamamoto tengernagy, az egyesült hajóhad főparancsnoka hősihalált halt egy repülőgép fedélzetén, annak a harcnak folyamán, amelyben a tengernagy ez év áprilisában a legelső állásokban folyó hadműveleteket irányította. Utódává a hajóhad főparancsnokául Koga tengernagyot nevezték ki.

Buenos Aires. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Rio de Janeiro egyik parkjában a rendőrség egy alélt embert talált, akinek okmányából kitétt, hogy Timosenko Stanislasnak hívják és fivére a bolsevista tábornagnak. A kórházban az újságírók kérdésére kijelentette, hogy nemrég hagyta el a Szovjetuniót, mert nem tudott Sztalin rémuralma alatt élni. Hozzátette, hogy nagyon jó viszonyban van tábornagy-fivérével, de még ilyen kiváló rokonság védelmében sem érezte magát biztonságban a bolsevista besugók miatt, akik gyanakodtak rá, hogy nem híve a szovjet rendszernek és politikának.

Sztalin Molotov jelenlétében fogadta Rooseveltt személyes kiküldöttjét

Amsterdam. (MTI.) A NTL. jelenti: A Szovjet Táviratiroda jelentése szerint Sztalin esütörtökön Molotov jelenlétében fogadta Daviest. Rooseveltt személyes kiküldöttjét, Daviest Standley, az Egyesült Államok moszkvai nagykövete mutatta be Sztalinnak.

Genf. (MTI.) A NTL. jelenti: Washingtonból jelentik, hogy Rooseveltt elnök a sajtóértekezleten elégedetlenségét fejezte ki amiatt a szenátusban rendezett vita miatt, amelyben arról volt szó, hogy a csendes óceáni térségben folyó

háborút tekintsék fontosabbnak, mint az európai hadszínteret. Kijelentette még Rooseveltt, hogy további beható tanácskozásokat fognak folytatni Churchillle és hogy Mackensie King kanadai miniszterelnök pénteken már résztvesz a megbeszéléseken.

Arra a kérdésre, hogy miért fogadta a windsori herceget, Rooseveltt kijelentette, hogy a windsori herceggel az Egyesült Államokba hozandó földmunkások kérdését tárgyalták meg.

Prágai lap bírálata Benes washingtoni szerepéről

Prága. (MTI.) A Narodni Politika című prágai napilap „Benes, mint szovjet-ügynök Washingtonban” címmel cikket közöl Benes amerikai útjával kapcsolatban. A cikk szerint Benes washingtoni követe. Hurban kiegészítette, hogy kenyéradója beszédet mondhaszon a Fehér Ház képviselői előtt. Ebben a beszédben Benes a többi között kijelentette: annak ellenére, hogy Csehszlovákia tekintélyuralommal bíró államokkal volt körülveve, hű maradt demokráta elveihez, általános gazdasági életszintje igen magas volt és még a hitleri Németország 1936-ban bekövetkezett támadásai sem

hogy vezércikk helyén számoltunk be az élet legujabb tanításáról. De jobban illik ez manapság, mint bármely hangzatos nagymondás és közéleti kirakatba tett szónoklat. Hőse az édesanya, mondanivalója a szeretet. Nincs az életnek olyan piederstálja, amely túl magas volna számukra.

POLYÁK ISTVÁN

tudták a köztársaság belső összefogását megzavarni.

Különösen ez az utolsó mondat jellemzi Benest. — írja a prágai lap. — Belső harmoniának meri nevezni azt az időt, amikor a volt köztársaság németjei az akkori kormányzati rendszerben szerzett rossz tapasztalatok után hátat fordítottak nekünk amikor Hlinka nyíltan készítette elő az utolsó lépé-

Bolgár lap elismerő cikke a magyar hadseregről

Szóliából jelentik: (MTI.) A Zaria cikket közöl „Magyarország, mint katonai tényező” címmel. A lap rámutat arra, hogy a tengely hadseregei közül a német és olasz hadsereg után a legjelentősebb a magyar hadsereg és pedig nemcsak azért, mert Magyarország Európa középpontjában fekszik, hanem azért is, mert a magyar hadsereg mindig magas színvonalon állott.

A cikk áttekintést nyújt a magyar

seket a szlovákok önállósága felé. Ugyancsak Washingtonban jelentette ki Benes azt is, hogy a volt Csehszlovákia mindig az Egyesült Államok védelmének érezte magát, mivel létét csupán az ő jóindulatának köszönhette.

A cikk a továbbiakban foglalkozik Benes útjának hátterével és azt mondja, hogy a legfontosabb indító ok, amely Benest amerikai útjára készítette, az a valóság volt, hogy az amerikai szlovák liga és az északamerikai szlovákok nyomó része a szlovák önállóságot követeli.

Róma. (MTI.) A péntek reggeli olasz lapok liszaboni távirat alapján beszámolnak arról a zürzavarról, amely Angliában a lengyel kérdés tekintetében fennáll. A lapok közlik a legutóbb az angol alsóházban közzétett egyik felszólalást, mely szerint ezt a zürzavart most egy újabb tény is növeli. Fellépett ugyanis egy egyén, aki Lengyelország, Magyarország és Csehország királyának, Litvánia és Szilézia nagyhercegének, Moldva fejedelmének és a nap főpapijának nevezi magát és ez az illető olyan beszédeket tart, amelyek alkalmasak arra, hogy megsejtsék a szövetségesek érzékenységét.

Genéből jelentik (MTI.) A Német TI jelenti: Mint Rio de Janeiroból jelentik, Penaranda bolíviai köztársasági elnök és Elió külügyminiszter az Egyesült Államokban tett látogatásuk során Bolívia számára kijáratot kényszerítettek az óceánhoz. A bolíviai sajtó eltűnő helyen foglalkozik azzal a ténnyel, hogy Bolívia Mollenko kikötőjét Perunak, Arica kikötőjét pedig Chilenek engedte át, holott a két kikötő a salétromháború előtt Bolívia ősi birtoka volt és Bolívia ma is pénzt tart erre a két kikötőre.

hadsereg történeti fejlődéséről majd a következőkkel zárul:

— A magyar hadsereg kitűnő felszereléssel rendelkezik és ezt főként a magyar ipar állítja elő. A gépesített csapatok mellett a magyar hadsereg megőrizte hagyományos fegyverzetét, a lovasságot, amely ma egyedülálló egész Európában fellelhető és kiképzés tekintetében

Vallatás nélkül újabb büncselekményeket vállalt, hogy szigorított dologházba kerüljön

Egy évi börtönt kapott és újra törvényszék elé kerül a beismert bűnökért

Nagyvárad. Saját tud. Különös, szinte azt mondhatnánk, hogy rejtélyes ember Kiss Imre, aki két rendbeli lopás büntetése miatt került a nagyváradra a vádlottat, hogy a bíróság Budapesten elkövetett büncselekményével egyesítve tárgyalhassa a megrogzított bűnöző büncselekményeit.

A vádlott személyadatainak felvételénél kiderül, hogy 34 éves, foglalkozása már sok minden volt, hosszabb ideig mint szakács is szolgált egy Constanca és Alexandria között járó hajón. Magyarul, németül, románul tökéletesen beszél s emellett ért bulgárral és franciául is. Bűnlajstromát összeszállítani szinte lehetetlen. Ő maga sem emlékszik már arra, hogy hány-szor és mennyire volt elítélve. Az iratokból és Kiss Imre beismeréséből lassanként annyi mégis megállapítható, hogy a szatmári brassói, budapesti, nyírbátori és pécsi törvényszék ítélte el, — egyik-másik ezek közül több ízben is — és minden alkalommal „ült” átlag öt-hat hónapot. A vád valamennyi esetben lopás vétsége, illetéleg büntetése volt ellene, kivéve az utolsó esetet, amikor a szatmári törvényszék lopás büntetése mellett családsért is elítélte és három esztendői fegyházbüntetéssel sújtotta.

Sírva könyörög a vádlott a szigorított dologházért

Kihallgatása előtt azt kéri, hogy ügyét utalják a szatmári törvényszékhez, mert Szatmáron is követett el lopásokat s most ezekért a büncselekményekért, — amelyekért vádjá alól bizonyítékok hiányában annakidején fejtették — bűnhődni akar. Egyébként rendkívül zavaros a viselkedése érthetetlen, hogy miért vádolja minél többel magát, mintsa csak súlyosabb büntetést akarna.

Vallomástétele között végül is a fegyőr elől és „alázattal bejelenti”, hogy tudomása szerint Kiss Imrének az a célja, hogy a fegyházba kikerüljön és szigorított dologházba utalják.

A vádlott nem is tagadja sőt a fegyőr vallomása után összetett kezével...

Nagysikerű előadást tartott dr. Gserzy Béla iparkamarai titkár a Tűzharcosok Székházában

Nagyvárad, május 21. Nagyszámú közönség előtt rendkívül értékes előadást tartott csütörtökön este a Tűzharcosok székházában dr. Gserzy Béla iparkamarai titkár a „Sajtó és közgazdaság fejlődése” címmel. Az előadó három részre osztotta a gazdaságpolitika történetét. Első részében a sajtó keletkezésének történetét világította meg, míg a második annak fejlődését és gazdasági bekapcsolódását fejtegette. A harmadik részben a gazdaságpolitikai kérdésekre tért át kitűnően felépített előadásában.

A nagy figyelemmel kísért előadást a közönség hálás elismeréssel fogadta.

zokkal, sirva könyörög, hogy itéljék szigorított dologházba.

— Nem bírom, ha tíz esztendőre ítélnék, csak műveim kerülhessek könyörög. Beismerte, hogy Nagyváradon ellopott egy kerékpárt 200 pengő értékben. Ezt a beismert vállomását Túr Béláné, akit tanuként hallgatott ki a bíróság, megerősít. A vádlott azt sem tagadja, hogy Budapesten egyik lakótársától két cipőt ellopott.

Eladogatta a reábizott tárgyakat a volt román tűzoltóparancsnok telepfelügyelője

Járlatot is hamisított az eladott csikóhoz — közokirathamisításért elítélték

Nagyvárad május 21. Kimpján Gábor vadházasárával, Nagy Margittal Serac Aurél, volt tűzoltóparancsnok Jónástelepi téglagyárában éveken át mint munkás volt alkalmazásban, majd, mintegy esztendővel a felszabadulás előtt, amikor az üzem leállt, telepfelügyelővé lépett elő. A felszabadulás után pedig, amikor Serac Belényesbe távozott, teljesen rájuk bízta a telep gondozását és felügyeletét. Kimpjánék el is látták a felügyeletet, közben azonban eladogattak egyet s mást, közöttük egy csikót, amelyre járlatot is állított ki az asszony nevére. Eladtak továbbá a telepről egy Reich Adolf nevű ócskavaskereskedőnek 125 kgr. ócskavasat, öt ócskakereket s egy szénahordó szekéralvázat. Ezenkívül egy sertést levágtak a saját használatukra, egy másikat pedig eladtak.

Serac, amikor a dolog tudomására jutott, Borsoveczky Sándor kereskedelmi ügynököt bízta meg a vagyon kezelésével, aki azután feljelentést tett Kimpján és vadházasára ellen a kir. ügyészségen. Sikkaasztás és közokirathamisítás címen indult eljárás ellenük, míg Reich Adolf ellen orgazdaság miatt emelt vádat az ügyészség.

A mai tárgyaláson Kimpján beismerte, hogy a vádiratban felsorolt vagyon-tárgyakat eladta. A csikó eladására és a járlathamisításra vonatkozóan azzal védekezett, hogy Serac már előzőleg meg egyezett egy Mester Flórián nevű egyénnel a csikó eladására s amikor gyors távozása bekövetkezett, előzőleg meghagyta neki, hogy ha a vevő jelentkez, adja el a csikót és a vételárat vegye fel. Ez meg is történt. Minthogy pedig Mester ragaszkodott a marhavélhez, úgy gondolták, hogy úgy is az ő nevelésük a csikó, hát készítettnek egy járlatot az asszony nevére. A többi dolgok eladására vonatkozólag beismerte, hogy nem volt reá felhatalmazása.

Hasonlóképpen adta elő a történetet Nagy Margit is.

Tanuként hallgatta ki a bíróság Borsoveczky Sándort, aki Várad elnökének kérdésére, hogy kívánja-e a vádlottnak megbüntetését, rövid habozás után „nem”-mel válaszolt.

Dr. Sahin-Tóth Raffael kir. ügyész vádbeszéde után a bíróság határozathozatalra vonult vissza, majd kihirdette

— Tartozott, tőle is kölcsön kért — hozza fel a melegségére — majd hirtelen hozzátette:

— Vadonatuj cipők voltak megértek 120 pengőt is...

Végül bediktálta hogy Szatmáron kiktől és miket lopott el

— Ékszert, pénzt és fehéreneműt lopott el Juhász Gáborral — hadarja.

— Egy ezüst órát, régi ezüst pénzkeket négy inget — sorolja fel ezután pentosan, hogy miket loptak, hogy vallomása minél meggyőzőbb legyen.

A bíróság az ügyet vádbeszéde után, végül is egy esztendői börtönbüntetéssel sújtotta s egyben elrendelte az iratok megküldését a szatmári törvényszéknek, ahol az újonnan vállalt büncselekmények büntetéseként Kiss Imre minden valószínűség szerint megkapja amit óhajtott s szigorított dologházba kerül.

Be kell jelenteni a hivatalok, intézmények és vállalatok tűzifaszükségletét

Nagyvárad thj. város polgármestere 3013/1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. ipariügyi miniszter folyó évi április hó 30-án megjelent 23.200—1943. Ip. M. számú rendeletére felhívom az állami hivatalok, törvényhatósági, társulati, magánhivatalok, intézetek, intézmények, gyárak, üzemek, kereskedések, műhelyek vezetőit, illetőleg tulajdonosait, hogy az 1943—44. évre szükséges tűzifamennyiségüket ürméterben kimutatva, legkésőbb folyó hó 25. napjáig kézbesítés, vagy posta útján Nagyvárad thj. város Közelelmezési Hivatalában (Szaniszló utca 15. sz. a.) jelentésként be.

A szükségesleti kimutatásokban csak a hivatalok, intézetek, intézmények, üzemek, gyárak, műhelyek, kereskedések szükségletét kell kimutatni, azok alkalmazottai részére biztosítandó tűzifamennyiséget a kimutatásba felvenni nem lehet.

Azok, akik ezen újabb bejelentést elmulasztják, Nagyvárad thj. város területén tűzifát az 1943—44. évre nem szerezhetnek be. Ezen bejelentést az eddigi bejelentésektől függetlenül, újra be kell adni. Felhívom az illetékes vezetőket, hogy május hó 25-e után beadott szükségleti kimutatásokat figyelembe nem veszi a hivatal.

Esetleges tévedések elkerülése végett közlöm az érdekeltekkel, hogy ezen szükségleti kimutatás beküldése nem jelenti azt, hogy a Közelelmezési Hivatal a szükségletet ki is utalja. A hivatalve-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Ópiumkeringő.

BELVÁROSI: Késő.

CASINO: 7-en, mint a gonoszok.

KORONA: Egy szoknya, egy nadrág.

zetők kötelesek a nagyvárad termelői, vagy kereskedőkkel a tűzifa szállítására szerződést kötni és azt láttamozás végett a Közelelmezési Hivatalnak bemutatni. A bejelentések borítékján feltüntetendő (hivatal, intézet, intézmény, háziüzem, műhely, vagy üzem, tűzifa szükséglete) aszerint, hogy minek a eszközelete nyer bejelentést.

Csak közellátási igazolvány alapján tenet ellátást kapni fürdőkön és üdülőhelyeken

Nagyvárad thj. város polgármestere 3014—1943 k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. közellátásügyi miniszter 102.400—1943. K. M. számú rendelete értelmében az alábbiakat hozom a város közönségének tudomására:

Az, aki állandó lakhelyéről gyógyulási, üdülés, nyaralás céljából 3 napot meghaladó időtartamra eltávozik, üdülési helyén a jegy ellenében kiszolgáltatásra kerülő élelmiszereket csak az üdülő személyek részére rendszeresített közellátási igazolvány alapján szerezheti be.

A közellátási igazolványt az érdekelt személy állandó lakhelyére illetékes községi előjáróság (polgármester) adja ki. Nagyváradon a közellátásügyi hivatal, Szaniszló-utca 15. szám alatt.

A közellátási igazolványon az érdekelt személy megérkezésének és eltávozásának napját az üdülés helyére illetékes községi előjáróság (polgármester) tünteti fel és a megérkezés feltüntetésével egyidejűleg az állandó lakóhely hatósága által kiadott élelmiszerjegyeknek fejezetét valamint az üdülési tartama alatt esedékes szelvényeit felülbélyegzi. A felülbélyegzett jegyekre az élelmiszerek az üdülési helyen fennálló szabályokkal megállapított mennyiségben szolgáltathatók ki.

Az üdülő személy az üdülőhelyre illetékes községi előjáróságtól (polgármestertől) közellátási igazolványa alapján az üdülés tartama szerinti esedékes élelmiszerjegyek kiadását kérheti az olyan élelmiszerekre, amelyek állandó lakóhelyén jegy nélkül, az üdülőhelyen azonban csak jegy ellenében szerezhető be.

Amennyiben az üdülő személy cukorjegyének az üdülés tartama alatt esedékes szelvényeit állandó lakóhelyén kívánja beváltani, részére a cukor a közellátási igazolványon megjelölt időtartamra — legfeljebb azonban hat hétre — egyszerre is kiszolgáltatható. Ilyen esetben a cukor szállításánál a közellátási igazolvány szolgálati igazolványul.

A cukorkereskedő köteles a fogyasztótól — az üdülés tartama alatt esedékesé váló cukorjegy-szelvényeknek megfelelő mennyiségű cukor egyszerre kiszolgáltatása esetén — a közellátási igazolvány felmutatását is megkövetelni.

E rendelet hatályának tartama alatt a rendszeresített, bárhol kiadott kenyérváltójegyre, Budapest kivételével az ország egész területén lehet sőtüzemekben és kenyér árusítására üzletköriknél fogva jogosult egyéb üzletekben kenyeret vásárolni.

Ez a rendelet az 1943. évi június hó 1. napján lép hatályba és 1943. évi szeptember hó 30-án hatályát veszti.

Csak kisebb arányú támadásokat hajtott végre a Szovjet

Több mint 50000 embert veszített az ellenség az északafrikai harcokban

Elvesztették az angolok utolsó utánpótlási kikötőjüket a burma-indiai határon

Tokió. (MTL.) A Német TI jelenti: A burma-indiai határon a japánok elfoglalták az angolok utolsó utánpótlási kikötőjét a bengáliai-öböl keleti partján és ezzel az ott lévő angol csapatokat elvágták összeköttetéseiktől.

Stockholm. (MTL.) A svéd külügyminisztérium cáfolta, hogy a Londonban alakult norvég kormányhoz követet nevezett ki.

Stockholm. (MTL.) A Stefani Iroda jelenti: A svéd légierő új, svéd mintájú repülőgépet próbált ki.

Amsterdam. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Newyork Times jelentése szerint tízezerre becsülhető a Tuniszban letartóztatottak száma.

Moszkvától délre fokozott iramban folytatják felvonulásukat a bolsevisták

Berlin. (Interinf.) A kubáni hídfőnél a bolsevisták az elmúlt napok súlyos veszteségei után szerdán csak kisebb arányú támadási kísérleteket intéztek a német állások ellen. — Krimszkajától délnyugatra és a Temrjúk melletti lagunás vidéken csak kisebb erővel hajtott végre támadást az ellenség, amelyek során véres veszteségeket szenvedett. A Kubántól délre nagyobb gépesített csapatrészeket és több páncélos alakulatot sorakoztatott fel támadásra az ellenség, azonban a német tűzérés hamarosan megsemmisítette ezeket az erőket. A keleti arcvonal többi szakaszán részben élénk felderítő tevé-

kenység mutatkozott mindkét részről. A bolsevisták Moszkvától délre fokozott iramban folytatják a felvonulást. Minden jel arra mutat, hogy a szovjet lényegében befejezte egy nagyarányú nyári offenzívát előkészítését és lehetséges, hogy a szovjet vezetőség rövid időn belül támadni szándékoszik. Ugylátszik, hogy a bolsevisták a középső szakaszon vonták össze tartalékjaikat és a kubáni, valamint a leningrádi hadműveleteknek másodrangú fontosságot tulajdonítanak. Német zuhanóbombázók és harci géprajok megismételt támadások során több repülőterem legkevesebb 30 bolsevista repülőgépet pusztítottak el.

Afrikában nagyrészen az ellenség hadikészletével harcoltak a tengely-csapatok

Berlin. (MTL.) A Német TI jelenti: A csütörtöki hadijelentés kiegészítéseül: Az északafrikai harcokról kiadott célzatos ellenséges jelentésekkel kapcsolatban közlik: A brit és északamerikai csapatok hatalmas ember és anyagfőlényben voltak és ennek ellenére sem sikerült megakadályozni, hogy az északafrikai hadjárat folyamán a német csapatok 120.000 foglyot ejtsenek, köztük 18 tábornokot. Az ellenség vesztesége több, mint 50.000 ember volt, köztük hét tábornok. A sebesültek száma 200.000-re tehető. Az északafrikai hadjárat során a németek 7037 ellenséges páncélost, köztük 4036 különösen értékes páncélost pusztítottak el. Természetes, hogy a német erők nagyságáról nem közölhettek a hadjárat tartama alatt jelentéseket. Ma azonban veszély nélkül felfedhetjük. Egy felévvél ezelőtt 238 német ejőernyős vadász szállt földre Tuniszban és a német csapatoknak a legrövidebb időn belül biztosította a hídfőt. A német katonák első ízben el Mehilnél szerezték meg az ellenség gépesített felszerelését, amikor hét német páncélos kétezer angol foglyot és 207 tehergépkocsit zsákmányolt. A német csapatok a két és fél év alatt teherjarműveik 80 százalékát, fegyverük és lőszerük 40 százalékát, páncélosaik 50 százalékát és üzemanyaguk 30 százalékát az ellenségtől szerezték.

Amsterdam. (MTL.) A Német Távirati

ti Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat szerint a csendes-oceáni tanács csütörtöki ülésén, amelyen Roosevelt és Churchill is résztvett, áttekintették az egész háborús helyzetet a csendes-oceáni térségben. Az ülés után lord Halifax kijelentette, hogy a legfőbb kérdés továbbra is az, miként használják fel a rendelkezésre álló hajóteret? Ezt a kérdést mind a csendes-oceáni, mind a többi hadszíntér szempontjából meg kell oldani.

Amsterdam. (MTL.) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat közlése szerint az északamerikai szénbányászok sztrájkja csütörtökön áttért a penszilvániai, óhiói és kentuckyi bányákra is. 6000 munkás sztrájkolt és 14 üzemből áll a munka.

Genf. (MTL.) Londonból jelentik, hogy Bentley és Rossington szénbányákban a bányászok sztrájkba léptek. York grófságban tovább tart a bányászok sztrájkja. 4500 munkás hagyta abba a munkát.

Amsterdam. (MTL.) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat detroit-i jelentése szerint a mintegy 14.500 embert foglalkoztató Chrysler vállalat három hadiipari üzemében be kellett szüntetni a munkát, mert a munkások sztrájkbaléptek.

Amsterdam. (MTL.) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat szerint Illinois és Indiana államokban az áradások következtében 22.000 ember vált haj-

léktalanná. A keleti államok és Indiana között az országúti forgalom megszakadt és nagy mezőgazdasági területek kerültek víz alá.

Berlin. (MTL.) A Führer főhadiszállásáról közlik a Német TI-vel. A véderő főparancsnoksága jelenti: A

keleti arcvonalon a szerdai nap általában nyugodtan telt el.

A szicíliai és szardíniai partvidék felett a német légierő az olasz vadászokkal 14 ellenséges gépet lőtt le. Harci gépeink a csütörtökre virradó éjjel Orán kikötőjét támadták. Nagy tüzek keletkeztek.

A szerdai nap déli óráiban nagy magasságból bombákat dobtak le amerikai bombázók az északnémet partvidékre. Vadászaink és a lézethárító ütegek 14 ellenséges gépet lőttek le. A német légierő május 20-án virradólag újból London és a brit csatorna partvidékének egyes katonai célpontjait bombázta. Egy repülőgépünk elveszett. Könnyű német tengeri haderők május 11. és 20. között 13 ellenséges gépet lőttek le.

Churchill amerikai beszédében elismerte légiterrort

Svéd lap cikke a japán-kinai különbéke eshetőségéről

Stockholm. (MTL.) A Német TI foglalkozva, az egyik svéd lap a helyzete mindinkább reménytel felmerült híresztelés szerint eset pánnal, ami rettenetes csapást radalmi hatással lenne a hadász a szövetségesek helyzete Távolk

TI jelenti: Churchill beszédével ról ír, hogy Csungking-Kína enebbe válik és az utóbbi időben tleg Kína különbékét kötne Jamérne a szövetségesekre és forati helyzetre. A svéd lap szerint eleten rendkívül nehéz.

Eden légitámadásokkal akarja megnyerni a háborút

Berlin. (MTL.) Illetékes helyetolmácsolta a német kormány elismegállapították, hogy Churchill amerésését a tengerny munkájáért, melvrikai beszédében cinikusan elismertelyel megkönyvitette a tengelyhatala légiterrort. A beszéd valóságos ka mak tuniszi hadviselését. Esteva tenpituláció az Egyesült Államok előttgernagy levelet intézett Petain táborés hallgatta a Szovjetről. A Japán elnagyhoz és Laval kormányfőhöz len bejelentett támadás sem tartal melyben hangsúlyozza hűségét a tábornagy és kormánya politikája irán.

Berlin. (MTL.) Illetékes német helyről közlik tájékoztatásul. Churchill szerdán az amerikai kongresszus előtt nyíltan vallomást tett a légitámadások terrorfegyvere mellett. Külügyminisztere, Eden ugyancsak a brit hadvezetőség eszközeként hirdette a légiháborút — állapítják meg berlini politikai körökben. — Eden csütörtöki nyilatkozatában ezeket mondotta: Németország ellen a legjobb eszköz a bombatámadás éjjel-nappal szüntelenül szakadatlanul, óráról-órára. Ez az a program, amelyre felkészültünk. Németországot ezután nemcsak állandóan bombázni fogjuk, hanem egész területe ellen fogunk támadásokat intézni. Még azt is megjegyezte Eden, hogy ugyanilyen tervek irányulnak Olaszország ellen is. Eden és Churchill felfogása között egyetlen ellentét van. Churchill nincs annyira meggyőződve a légitámadások hatékonyságáról, ugyanakkor Eden abban a csalóka reményben él, hogy ezzel a tervvel megnyerhetik a háborút. A tapasztalat meg fogja mutatni, hogy mindketten eltévesztették számításukat.

Amsterdam. (MTL.) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat jelentése szerint Roosevelt meghívta Churchillt a csendes-oceáni haditanács csütörtöki ülésére.

Párizs. (MTL.) A Német TI jelenti Esteva tengernagy, tuniszi főmegbízott, Vichybe érkezett. Ribbentrop birodalmi külügyminiszter táviratban

Nem foglalta le a város a fakeskedők készleteit

Nagyvárad thj. város polgármestere 3012—1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Tudomásomra jutott, hogy a fakeskedők annak ellenére, hogy a telepükön fa van, azzal a kifogással utasítják el a vevőközönséget, hogy a telepükön tárolt fát a város lefoglalta. Értesítem a város közönségét, hogy ily természetű lefoglalások nem történtek, egyben felhívom a favásárló lakosságot, hogy amennyiben a kereskedők a faeladást megtagadják, annak ellenére, hogy telepükön fakészleteik van és annak eladását nem igazolják, a vásárló fél az elutasítást az ott levő, magával vitt két tanúval igazolja, mely esetben az elutasító kereskedő ellen az eljárást folyamatba teszem és kijelölését megvonom.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnak vásáro

„Már kisgyermek korunkban tudtuk, hogy a tánc lesz élethivatásunk”

Beszélgetés a Höpfnér művésznővel

Nagyvárad, május 21.

A Park szálloda halljában várjuk Hédi és Margot Höpfnert, a berlini állami opera szolótáncosnőit, hogy röpké beszélgetést folytassunk velük, még mielőtt fellépnének a Szigligeti Színházban. Fél tizenkettő, ilyenkor érkeznek a pesti gyors... Háromnegyed, már itt kellene lenniük, delet harangoznak, mire jelzik a portásnak telefonon, hogy a vonat már megérkezett. Kiszáratva gépkocsi áll meg a szálloda előtt. Két fiatal, sötétszőke hajú hölgy száll ki belőle dr. Mariann Sieversnek, a nagyvárad német lektorátus vezetőjének kíséretében: Hédi és Margot Höpfnér, a német táncművészet nagynevű reprezentánsai.

Kissé fáradtaknak látszanak: tegnap este még Budapesten léptek fel, az Uránia színpadán. Rögtön közli is a német tanárnő, hogy a hölgyeknek most pihenésre van szükségük, délután ötkor azonban szívesen állanak a sajtó rendelkezésére.

Nem baj, jövőnk délután ötkor. De újabb türelempróba következik: a hölgyek még pihennek. Dr. Mariann Sievers és Eduard Lurtz, a nagyvárad német konzul is várja őket; már háromnegyed hat van, a helyzet kezd aggasztó lenni, mert a művésznőknek legalább egy órával az előadás megkezdése előtt a színházban kell lenniük, hogy „érintkezést vegyenek” a színpaddal. Végre megjelennek a lépcsőn. Kurta, fekete selyemruhában, rövid rókaprém kabátjában vannak. Teljesen egyformán öltözködnek, a természetük is hasonló, de az arcukon kevés az egyező, tesztvér-vonás. Hédi kékszemű, kerekesebb arcú s árnyalattal szököbb, mint az eleven tekintetű, mozgásban és beszédben is élénkebb Margot.

Feketekávéval szolgálnak fel. A művésznők a pesti sajtó kritikái iránt érdeklődnek, de a lapok korai zárásáideje miatt ezek még nem jelenhettek meg.

— Igen nagy, meleg sikerünk volt — mondják.

— Nagyobb körúton vannak a hölgyek?

— Svájcából jövőnk, ahol több városban léptünk fel. Közben csak Écsben szakitottuk meg utunkat, ahol két estét adtunk. Magyarországon Budapesten kívül Nagyváradot, Kolozsvárt és Szegedet vettük tervbe.

— S milyen benyomásokat szereztek nálunk?

— Budapest gyönyörű város. Már ismertük, egy ízben már voltunk ott, de most léptünk fel először. Az Uránia meglepően érdekes pompás helyiség. Zsutföldiség megtöltötte a közönség.

Közben a színházról hozzák a hírt, hogy minden jegy elkelt, csak néhány állóhely kapható még. A nagy balerinnák előtt megszokott dolog az érdeklődés, mégis örömmel vizsik az értesülést. Lurtz konzul megjegyzi:

— Ez a nagyvárad közönség magas kultúralszínvonalra vall.

— És frontszínházakban működtek közre a hölgyek? — kérdezzük tovább.

— Hogyne. Norvégiában, Franciaországban, Hollandiában. Oh, a katonák hálás publikum.

Művészi pályafutásuk iránt érdeklő-

dünk. Mindketten hat éves koruk óta táncolnak s elejétől kezdve máig állandóan a berlini állami operában működtek. Először a gyermekballetben, majd mint növendékek, aztán megjárták az emelkedés összes lépcsőit: táncosnő, előtáncosnő, szolótáncosnő, s ma mint első szolótáncosnők, primaballerinák vannak a berlini Opera kötelékében, de szerződésük megengedi, hogy időnként nagyobb körútra induljanak.

— Már egész kisgyermek korunkban tudtuk — meséli Margot Höpfnér, — hogy a tánc lesz az élethivatásunk, bár édesapánk erősen ellenzte... Ismertnevűekké közvetlenül a háboru-

előtt lettünk. A párizsi világiállítás nemzetközi versenyén megnyertük a nagydíjat. Ez a legnagyobb művészi élmények közé tartozik, amit pályánk nyújtott nekünk.

Megkérdeztük, előfordul-e, hogy vezető személyiségek előtt, intímabb jellegű estélyeken fellépjenek.

— Nem — felelték gyors elhárító kézmozdulattal. — Ez mostanában nem szokás. Csak nagy, ünnepi rendezvényeken lépünk fel, ahol mindenkinek táncolunk. Különben sem lehet művészi feladat, hogy az ember királyok és császárok előtt produkálja magát. A művészetet a kicsik és a nagyok egyöntetű tetszésének kell igazolnia.

De a Höpfnér nővérek órájukra néznek, készülődniük kell. Négy egész estét betöltő műsorukból a leghatásosabb számokat válogatták össze. Már indulnak is a nagy, bizony elég kimerítő munkára. A beszélgetés végetér. (f. b.)

Kitűnően felszerelt raktárral megnyitotta üzlethelyiségét a Biharmegyei Áruforgalmi Szövetkezet

Varga László tanácsnok üdvözlő beszédet mondott a megnyitón

(Nagyvárad.) A város keresztény társadalmára újra gazdagabb lett: egy fontos és régóta nélkülözött nagykereskedéssel, mely szövetkezeti alapon mintegy 200 kiskereskedőt és vendéglőst lát el áruval. Az Áruforgalmi Szövetkezet kizárólag tagjai részére szállítja hatóságilag megállapított áron az árut és gondosan vigyáz arra, hogy a kiskereskedők ne lépjék át a minimális haszonkulcsot. Egyben arra is felvigyáz, hogy a keresztény kiskereskedők kizárólag keresztények között értékesítsék a részükre kiadott árut s ha meggyőződnek arról, hogy az áru zsidókézzel kerül, megvonják a kereskedőtől az ellátást. A nagykereskedés vezetői Szócs Dénes, Tóth Lajos, vitéz Boros Ferenc és Chugyik Pál igazgatósági tagok. Külön érdekessége a szövetkezetnek az a bevezetett rendszer, hogy a kiskereskedők részére árukalkulációt is kiadnak árúértéksítő alakjában, melyben az időnkénti maximális árak pontosan fel vannak sorolva s így az árdragítás, az áruval való visszaélés elkerülhető.

Például a gyümölcs-iz 10 kilós csomagolásban kilogrammonként 2 P 83 fillér nagykereskedői árbau, ezt az árut kiskereskedők kilonként 3 pengő 40 fillérért kell, hogy eladják.

Az ünnepélyes megnyitót csütörtökön délután fél 5 órakor tartották a Horthy Miklós-úton lévő, volt Popper-üzletben, amelyen megjelentek a város képviselői, élén dr. Varga László tanácsnokkal, aki a polgármestert helyettesítette. Jelen voltak dr. Dobay István, a közéleti-mezési hivatal vezetője, dr. Klemensz Rudolf tanácsnok, Fluck tanácsnok, Buday Antal, a Hangya szövetkezet igazgatója, Nagy János, a Baross Szövetség ügyvezető igazgatója és sokan mások.

Tóth Lajos ügyvezető igazgató megnyitó beszédében utalt arra, hogy Angliában a takácsok alakítottak ha-

szoló szövetkezetet és ez a kereskedelmi világhíradalomban is életképesnek, sőt nagyon szükségserűnek bizonyult, példát szolgáltatva arra, hogy az önellátás mennyire célszerű és hasznos. — Ez a szövetkezet — mondotta — ma már Anglia egyik leghatalmasabb kereskedelmi alakulata, gyárai, birtokai, vállalatai vannak s mindezeknek haszna visszaszáll azokra, akik munkájukkal ezt a szövetkezetet fenntartják.

A továbbiak során vázolta azokat a célkitűzéseket, melyeket a szövetkezet vezetősége maga elé tűzött, majd meleg szavakkal köszöntötte a megnyitó vendégeit.

A megnyitó beszédre válaszul, dr. Soós István polgármester helyettesítésében Varga László városi tanácsnok örömet fejezte ki afelől, hogy Nagyvárad város ismét egy újabb keresztény kereskedéssel gazdagodott s reámutatott azokra az erkölcsi kötelezettségekre, melyek a jelen időkben az új szövetkezetre hárulnak.

— Örömmel üdvözlöm az új szövetkezetet, — mondotta többek között — amelynek támogatását a minisztérium a legteljesebb mértékben teljesítette. Nagyarányu utánpótlás ez és hiszem, hogy a zsidó kereskedelmet feleslegessé teszi városunkban. Eddig azok szerették meg az anyagi előnyöket, akiket ez illetett meg. Nem az anyagi érdek, hanem a tudás és becsület akarat kell, hogy érvényesüljön, remélem, hogy a jó áru, becsülettel kiszolgálás mintaképe lesz a keresztény kereskedelemnek, mert sajnos, eddig az idegen faj kereskedelmével rablógazdálkodást folytatott a keresztény vásárlóközönség kárára.

Végül Isten áldását kérte a szorgalom és becsületesség jegyében induló szövetkezeti munkára.

Tóth Lajos igazgató rövid köszönő szavai után, vendégül hívta a megjelenteket

Órgrof Pallavicini László a Feketeerdői Üveggyár vezérigazgatója

Nagyvárad, május 21. A napokban búcsúzott el dr. Gurmay László, a Feketeerdői Üveggyár vezérigazgatója, a vállalat alkalmazottaitól, miután felsőbb megbízásból átvette egy jelentős nagybányai üzem vezetését. A vezérigazgató búcsúztatásán résztvett Szabó János orsz. képviselő, valamint Bodács Gyula, az Erdélyi Párt Munkásosztályának vezetője. Szabó János képviselő méltatta dr. Gurmay László rendkívül értékes munkáját, ami által rövid két év alatt a tönk szélén álló vállalatból virágzó vállalatot varázsol elő.

Dr. Gurmay meghatottan köszönte meg az elismerő szavakat, majd bemutatta a vállalat új vezérigazgatóját, órgrof Pallavicini Lászlót, akinek működésétől a vállalat további fejlődését szakmai körökben is jogosan várják.

Műsoros kulturdélután a tűzharcos székházban

A Magyar Tűzharcos Szövetség nagyváradai főcsoportja f. hó 23-án, délután 5 órai kezdettel a tűzharcos székházban (Rákóczi út 13.) kulturdélutánt rendez a következő műsorral: Híszkegy: Tűzharcos zenekar. Köszöntő; elmondja: Mogyoróssy Győző. Zeneszám: Schmidt-quartett. Szavaltat: Kállay Margit. Ének-szám: Juhász Anna és Fleisz Elemér. Tánoszám: Tóthovács Ilona. Ének-szám: dr. Haraszthy Tibor. Szavaltat: Lakatos György. Ének-szám: Czeglédly Ilona. Éneklő fűrés: Furka Béla. Ügyvédhajtár című egyfelvonásos vigjáték: Szereplők: Enyedy Karola, Török István, Kiss Erzsébet, Pap Géza, Lakatos György, Fleisz Elemér. Rendező: Losonczy Gábor. Belépti díj nincs. Ön-kéntes adományokat, sebesült honvédeknek szeretetsomagok vásárlására a rendezőség köszönettel elfogad.

Öthónapi fogházra ítélték Tari Istvánt

Nagyvárad, május 21. Tegnap számban hírt adtunk arról, hogy Tari István hegyközpályi lakos szokatlanul bő bünyűgi lajstrommal terhelten állott a bíróság előtt. Tari István különösen a kisebb-nagyobb családok terén tökéletesítette magát. Ez a fursangos paraszt hihetetlen mesékkel és kitalálásokkal szédítette áldozatait, míg végre is elérte végzete és a bíróság előtt kellett számat adnia viselt dolgairól. Tegnap számban már közöltük a tárgyalást és a tanúhallgatásokat. Mintegy tíz tanú kihallgatása után lapzártá után került sor az ítéletre. A törvényszék Tari István 17 rendbeli család és egy rendbeli eikkasztás miatt 5 hónapi fogházbüntetésre ítélte. Ebből a bíróság két hónapot és 14 napot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek tudott be. Enyhítő körülménynek tudták be azt, hogy Tari Istvánnak hat gyermeke van. Tari az ítéletben megnyugodott.

BÁDOG HELYETT KEMÉNY PAPIR DÁNÁBAN. Mint Kopenhágából jelentik, az egyik legnagyobb dán fémáru-gyár „Glud Marstrand” a bádodhiány miatt újabban keménypapírból készült vödörket, dobozokat és szelencéket ugyanazonokon a gépeken, amelyekeken eddig bádogot dolgozott fel. Az új termék rendkívül kielégítő és nagy mértékben hozzájárul a nyersanyaghiány enyhítéséhez. (TFK.)

IGY ÉL MOSZKVA

a harmadik német offenzíva küszöbén

Hat pengő egy kiló kenyér, 4000 pengő egy női blúz.
50 pengő tíz deka vaj és 80 pengő egy kiló hus

Berlin,

a Magyar Lapok munkatársától.

Amióta a szovjet az új Oroszországban, mindig nehéz volt megbízható értesítéseket szerezni arról, hogy mi történik ebben az egész földrészen is beillő államban, melynek zsarnokai nagyon is jól tudták, hogy miért kell meggátolni az igazság kiszivárgását. Idegennek rendkívül nehéz volt bejutni a féltékenyen őrzött „paradicsomba” és ha be is jutott, a nem is nagyon feltűnő, de annál hatásosabb ellenőrzés gondoskodott arról, hogy csak annyit lássanak amennyit a Cseka engedélyezett. A légmentes elzárás politikája azóta még merevebbé vált, a háboru óta azonban a Kreml kénytelen volt nagyobb számú angol és amerikai újságírókat bebocsátást engedni és számot vetni azzal, hogy ha Moszkvából csak cenzurázott jelentéseket küldenek is újságaiknak, hazatérésük után aligha fogják már magukat szólásszabadságukban korlátoztatni. Így, bár természetesen alapos késéssel, mégis csak értesül a világ legalább is arról, amit a leggondosabb ellenőrzés sem tud elrejtetni a szűk mozgási lehetőségét annál figyelmesebb szemmel kihasználó újságírók elől, Moszkva mindennapos háborus életéről.

Rádió helyett telefonhírdő

A szovjetkormány érthető módon nem tartja kívánatosnak, hogy a nép önálló véleményt formálhasson a világ eseményeiről:

a rádiókészülékeket nyomban a háboru kitörésekor egytől-egyig elkoboztatta

és a drótnélküli hírközlés helyett a telefonhálózatba bekapcsolt hangszórók útján tájékoztatja a szovjetpolgárokat mindarról, amit jónak lát tudomására hozni. Azok a városiak, akiknek telefonjuk volt, közvetlenül is bekapcsolódhatnak ennek a hírszolgáltatásnak az élvezésébe.

16-tól 55 éves korig a magasabb-rangú állami és pártbiztonsági katonai kivéve, minden férfi katonai szolgálatot teljesít.

Moszkva tehát kizárólag a nőknek köszönheti, ha még egyáltalán lakott és lakható városnak számíthat. A szovjethadsereg óriási emberszükséglete ellenére a lakáshiány, ha fokozásról szó lehet, még állandóan rosszabbodik. Szálláshoz tulajdonképpen csak a helységehez tartozó és átutazó katonáknak van joguk és ezt feltétlenül meg is kapják: ha másként nem, néhány polgári személynek egy-

szerűen az utcára való kikergetése árán. A helyzetet még jobban megromlották a német bombázások. A lerombolt, vagy leégett házak közül egyet sem hoztak lakható állapotba,

Légvédelmi óvóhelyet csak katonák használhatnak

A rendszeres német bombázások idején a lakosság a földalatti vasút állomásain keresett bombabiztos menedéket. Azóta itt is változás állt be: a metre földalatti helyiségekben csak az átutazó csapatok kaphatnak helyet, egyébként számos esetben bebizonyosodott, hogy a földalatti nem nyújt teljes biztonságot.

A nyomor egyenesen leírhatatlan és már a jobb állású közhivatalnokok osztályába is behatolt. A városi lakosság arcán mindenütt ott ülnek a nélkülözések szemmellátható, sokszor megretentő nyomai. Az emberek legnagyobb része mezitláb vagy ton-

soknak csak a tűzfala mered az égrek, a keret nélküli ablakok mögött minden üresen tájong és az elárvult lakásokban csak palikányok tanyáznak.

gyokba burkolt lábbal jár az utcán. A péküzletek előtt félkilométeres sorok kígyóznak. A város -- és természetesen más városok is -- sokszor hetekig minden élelem nélkül volt. A falusi lakosság egyetlen tápláléka a burgonya: ha valamiképpen húshoz vagy sóhoz akar jutni, harminc-negyven kilométert kell gyalogolnia a városban.

A vasutat polgári személyek nem vehetik igénybe. A zabliszt, mely az orosz nép mindennapi levesét szolgáltatja, majdnem teljesen eltűnt a piacról.

A feketepiac Moszkvában is orgiákat ül

Egy munkás átlagos havi keresete 170 rubel, de az arra is alig elég, hogy éhen ne haljon. A lakosság minden csak valamiképpen is nélkülözhető holmiját a zsidvására hordja, hogy némi pótlólagos jövedelemre tegyen szert, de nélkülözhetetlen holmi természetesen már csak a legkevesebb „háztartásban” akad. Az árak a világ egyetlen más országában sem emelkedtek ilyen ijesztő magasra.

Egy kiló kenyér hat pengőbe, egy női blúz -- amennyiben egyáltalában vásárolni lehet -- 13

ezer rubelbe, azaz mintegy 4-5 ezer pengőbe kerül

Az élelmiszerjegyeket mindenki megkapja, de ez természetesen korántsem jelenti, hogy vásárolni is lehet velük.

A hivatalosan ellenőrzött piac mellett pedig vigan virágzik a feketepiac is. Tíz deka vaj „félhivatalos” zúgára 40-50 pengő körül mozog, egy kiló burgonyáé 15-20 pengő, egy kiló husé 60-80 pengő. Ezeket az árakat természetesen nem mindennapi halandók tudják csak megfizetni.

Csak a magasrangú tisztviselők élnek jól

Moszkva lakosságát három egészen pontosan elhatárolt osztályba lehet sorozni. Az elsőt a vörös hadsereg alkotja, melynek tagjai ruházat dolgában feltűnően jól állnak. Minden katonának kifogástalan egyenruhája és több rendbeli alsóruhája van és élelmiszerük is összehasonlíthatatlanul jobb.

A második osztály a magasrangú tisztviselők vékony rétegéből kerül ki.

A Kreml szomszédságában lévő nagy szállodákban két-három szobás lakosztályt, ezenkívül pedig modern komforttal berendezett magánlakásokat tarthat fenn. A lakbér tulajdonképpen csak papírosan szerepel, mert ilyen nagy úr természetesen nem fizet. A szolgálati autó külön sofőrrel éjjel-nappal rendelkezésre áll. Az élelmiszeradagolási rendszer hivatalosan a magasrangú hivatalnokokra is vonatkozik, gyakorlatilag azonban minden előkelő vendéglőben jegy nélkül étkezhet. Ezeket az előnyöket a magasrangú katonatisztek is élvezik.

A harmadik osztályt a nép széles rétegei képezik, a jogtalan ezernyi drákói rendszabállyal korlátozott, a legsanyarubb viszonyok között selym-lődő tömeg. Moszkvában hosszú ideig nem volt sem víz, sem villany. A petroleum ugyancsak hamar kilo-

gyott és a tüzelővel való ellátás az egész tél folyamán csak közhivatalokra szorítkozott.

Mindenki megfigyelés alatt és halálos veszedelemben

Ilyen viszonyok között a hangulat sem lehet a legjobb, és erről magának Sztalinnak is tudomása van. A hangulat javítása érdekében a Kreml ezidén kivételesen megengedte, hogy az egész orosz lakosság megünnepelhesse az ortodox karácsonyt. Moszkvában húsz templom volt nyitva. Húsz templom négy-négy millió embernek, mint különös kezezmény!

A hangulat „felszínentartásának” másik eszköze a kémkedés. A kivégzések sosem szünetelnek, még a családtagok sem lehetnek egymástól biztonságban. A háborus szovjet pedagógia egyetlen tantárgya a kémkedés. Az iskolák mind zárva vannak, egyedül a Skotmirjad-utcában székelő Lenin-inlézetben folyik változatosan az oktatás.

A tanterv meglehetősen egyhangú: a kémkedés és szabotázs technikája. A kémek különösen a külföldi diplomátákat kísérik nyomon megkülönböztetett figyelemmel, akik sohasem tudhatják, hogy szobáikban nincsenek-e titkos mikrofonok elrejtve. A konzulátusok és követségek személyzete

biztonság okából jobbnak látta egészen lemondani a telefon használatáról.

Ez a helyzet Moszkvában most, a tél elmúltával és a harmadik nyári offenzíva küszöbén. Vajjon milyen lesz a jövő télen? A helyzet biztos léptékel előrehaladó rosszabbodása nem ígér sok jót Moszkva népének. (MN)

A debreceni nyári egyetem

Dr Hankis János ismertetőfüzete

A debreceni nyári egyetem ez évben tartja meg XVII. évfolyamát (augusztus 1-18.) s most jelent meg a tavalyi évfolyamról szóló jelentés dr Hankiss János államtitkárnak, a Nyári Egyetem múlt évi igazgatójának szerkesztésében. A 37 nyomtatott oldalt kitevő jelentés bőségesen beszámol arról a nagyjelentőségű munkáról, melyet ez az intézmény végez a magyarság igazi arcának megismertetésében. A Nyári Egyetem jelentése gazdag és színes riport s újra előtűnik állanak a rendes tanfolyam mellett azok a jelentős munkálatok melyeket szintén a Nyári Egyetem keretében rendezett meg a vezetőség. A Kisebbségi Tanfolyam, a Német Nyelvi és Irodalmi Továbbképző Tanfolyam, az Országos Magyar Sajtókamara Sajtótanfolyama, a Lektor Konferencia, a Debreceni Csokonai-Nap stb. S most azzal a hittel számolunk be erről a nagyjelentőségű munkáról, hogy a Nyári Egyetem ezévi augusztusi tanfolyama hasonló magas színvonalon fog mozogni és jelentős munkát végez a magyarság és a magyar sors megismertetésében. Az ezévi tanfolyam igazgatója dr Milleker Rezső egyetemi ny. r. tanár és a XVII. évfolyam előadásorozata a magyarságtudományi ismeretek összegzésével foglalkozik majd s mellette más jelentős tanfolyamok megrendezése is várható. A külföldi hallgatók nagyszámú jelentkezése és az itthoniak érdeklődése azt bizonyítja máris, hogy a Nyári Egyetem töretlen erővel halad magas célja felé. Németországból, Olaszországból, Svájc-ból, Bulgáriából, Finnországból sok jelentkező van máris és a megszállott területek magyarsága is nagy érdeklődéssel várja az augusztusi tanfolyam megkezdését. Érdeklődőknek szívesen küld ismertető tájékoztatót a Nyári Egyetem titkársága. (Nyári Egyetem, Debrecen, 10.)

Május 22-én nyílik meg a háborus közellátási kiállítás a Mezőgazdasági Muzéumban

Közlöttük már, hogy az Országos Chemiai Intézet fennállásának 60-ik évfordulója alkalmából a Mezőgazdasági Muzéumban érdekes kiállítás nyílik meg. Ennek keretében mezőgazdasági tudományos és kísérletiügyi intézményeink összefoglaló képet adnak az időszerű közellátási kérdésekről. Az eredeti terv szerint a kiállításnak május 16-án kellett volna megnyílnia, közbejött akadályok miatt azonban a megnyitás időpontja egy héttel későbbre halasztódott. A kiállítás tehát május 22-én nyílik meg. Május 26-án, szerdán délelőtt azonban a kiállítás és a Mezőgazdasági Muzéum zárva marad.

Pártolja a keresztény ipart!

GAZDASÁGI ÉLET

Országosan rendezik a zöldségtermelés szakszerű beosztását

Kataszter szerint jelölik ki az egyes vidékek termelendő zöldségfajtákat

Budapest, május 21.

A földművelésügyi miniszter még múlt esztendőben azzal bízta meg a Gyümölcsstermelők Országos Egyesületét, hogy szakközvegyek, valamint külső szakemberek bevonásával állapítsa meg az országban az optimális zöldségtermő vidékeket. Az egyesület a földművelésügyi miniszter megbízása alapján megindította a munkát, megkezdte az adatok gyűjtését az ország minden vidékéről és kimutatásban, illetve térképeken rögzítette azt, hol, milyen zöldségfajtákat milyen mennyiségben termeltek a múltban, de feltüntették azt is, hogy milyen áron értékesítették.

A részletesebb adatok összegyűjtésére céljából az egyesület olyan adatfelvételi íveket állított össze, amelyeken minden a zöldségtermeléssel kapcsolatosan a talajra, az éghajlati és birtokviszonyokra, a munkáltatási költségekre és a munkabérekre vonatkozóan kimerítő választ lehet kapni, úgyhogy az adatok kiértékeléséből meg lehet állapítani egy bizonyos zöldségfajta előállításának munkaszükségletét, valamint termelési költségét is. Ezek a kérdőívek úgy készültek, hogy részletesen tájékoztassanak az értékesítés mozzanatairól és az elért árról is. Az egyesület felvételt készített visszamenőleg az elmúlt esztendőről s természetesen

sen folytatja az idei esztendő idevontatkozó adatainak összeállítását is. Tekintettel a feldolgozandó anyag rendkívül nagy voltára, egyelőre a káposzta, a paradicsom és a csemégespárika termesztésére vonatkozó adatokat dolgozzák fel.

Az adatok megfelelő csoportosítása és összeállítása kiindulása lehet az országban eddig elég rendszertelenül folyó zöldségtermesztés irányításának. A múltban a zöldségtermesztés terén is nagy volt a rendszertelenség, mert egyes vidékeken például olyan zöldségeket termesztettek, amelyek termesztési lehetőségei ott nem voltak a legmegfelelőbbek, viszont ugyanott elhanyagolták az olyan zöldségféléket, amelyek termesztése nagyobb sikerre vezetett volna és gazdaságosabb is lett volna a termesztésük. A zöldségkataszter felállítását a mód ad majd a zöldségtermesztés irányítására, tehát megszüntetheti azokat a múltban gyakran tapasztalt visszasságokat, amelyeknek az volt a következménye, hogy egyes zöldségfélékből bizonyos években tömegtelen mennyiségű áru került piacra, ugyanakkor más fontos zöldségfélékhez a termelési lehetőségek csökkentése miatt nem lehetett jutni. A zöldségtermesztésre vonatkozó adatok megalapozhatják tehát a magyar zöldségtermesztés új irányát.

Gondoskodik az Országos Szociális Felügyelőség is a tanoncutánpótlásról

Kölcsönt kapnak a családok gyermekeik iparossá és kereskedővé való nevelésére

A Magyar Élet Pártterjesítője írja:

Az Országos Szociális Felügyelőség is bekapcsolódott abba a mozgalomba, amely a tanoncutánpótlás érdekében megindult. Ez ügyben körrendeletet intézett Kádár László Levente dr. államtitkár, ügyvezető elnök a vármegyei közjóléti szövetkezetekhez. A rendelet szerint a sokgyermekes családoknak kölcsönt juttat az Országos Szociális Felügyelőség abból a célból, hogy a családokból a gyermekek minél nagyobb számban elhelyezkedhessenek az ipari és kereskedelmi pályákon. Az általuk gondozott népréteg legtöbbször nincs abban a helyzetben, hogy a felnövő gyermekeknek családi keretben lehetőséget tudjon nyújtani az östermelés későbbi önálló folytatására, vagy hogy nélkülözni tudja a tanoncok alatt a gyermekek által egyébként hazaadott kereseti összegeket. Míg ez a helyzet egyfelől már a szakmunkáscutánpótlás érezhető hiányára vezet, másfelől éppen a nincstelen, időzaki munkából élő tömeget szaporítja, amelynek csökkentése egyik célja volna az intézményes és korszerű nép- és családvédelemnek. Helyes tehát, ha a nép- és családvédelmi szervekkel való együttműködés és főleg megfelelő mester kiválasztása, valamint állandó gondozói figyelemmel kísérés vállalása esetén a gyermekek tanoncutánpótlás révén a sokgyermekes családokat oly módon segítik, hogy a ta-

noncok alatt a nyújtott kölcsönből a tanoncutánpótlás, cipővel stb. ellátását vállalják, vagy közös elhelyezési lehetőség esetén (tanoncutánpótlás) a tanonc ellátási díját részben, vagy egészben fedezik s ha szükséges, ugyanakkor a tanoncutadó családok gyermekeik elmaradt keresetnek pótlására egyéb gazdasági jellegű juttatással támogatják. Az anyagi segítségnek ez a módja csak akkor indokolt, ha a tanoncut mestere ugyanúgy ellátni nem tudná, vagy nem vállalná és a helyi érdekképviseletek nem képesek a tanonc ellátásához más megfelelő segítséget nyújtani.

Új ásványkincseket találtak a japánok Borneo szigetén.

(MN) A japán megszállás alá került Borneo talajkincsekben sokkal gazdagabbnak bizonyult, mint ahogyan a statisztikák alapján gondolni lehetett. Az „Ashahi Shimbun” jelentése szerint a japán kutatók újabb számos elajmezőn kívül igen jelentős széntelepek felfedezéséhez vezettek, melyeknek vastagsága a méter mértékig meghaladja és különösen Dél-Borneóban jól kokszosítható széntet ígérnek. Az ércelőléhek gazdagságát több száz millió tonnára becsülik. A már ismert mangán-, platina-, aranyl-, higany- és ólomlelőhelyek hasonlóképpen gazdagabbnak, mint ahogy eddig gyanították.

Mestervizgára előkészítő tanfolyamot szervez a Nemzeti Munkaközpont

Felhívás a mestervizgára készülő munkásokhoz

(Nagyvárad.) Megirtuk annakidején, hogy a NMK összevetősége nagyarányú kulturprogramot dolgozott ki. Ennek a programnak egyik pontjában leszögezte az összevetőségi, hogy az iparban, kereskedelemben mindent el kell követni a NMK vezetőségnek, hogy a munkásság szakmai téren is megfelelő kiképzést nyerjen. Ebben az ügyben a napokban az érdeklő érdekképviseleti szervek vezetőinek bevonásával megbeszélés volt a Kereskedelmi és Iparkamara helyiségében, amely tanácskozáson a Nemzeti Munkaközpontot Nagy István NMK titkár képviselte.

Az iparkamarai megbeszélésnek az lett az eredménye, hogy a Nemzeti

Munkaközpont titkársága felhívással fog fordulni mindazon munkásokhoz, akik mestervizgákra készülnek, hogy ajánlatos előbb egy mestervizsga előkészítő tanfolyamot végezni. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy amíg a tanfolyamot nem végeztéknek egyrésze elbukott, addig az előkészítő tanfolyamot végzetek szinte valamennyien jó sikerrel tették le a vizsgát. Ezért kéri a NMK titkársága, hogy akik részt óhajtanak venni egy ilyen előkészítő tanfolyamon, sürgősen jelentkezzenek a NMK központi titkárságon. Megfelelő számú jelentkezés esetén a helyi Gépipari Szakiskola igazgatóságának vezetésével, meg fog indulni a tanfolyam.

Közsegi orvosi tanfolyam lesz Budapesten

Ösztöndíjért lehet folyamodni a vármegyék alispánjaihoz

A magyar királyi belügyminiszter az alábbi hirdetményt tette közzé az 1943. évben Budapesten megtartandó Közsegi Orvosi Tanfolyam és ezt követő vizsgák tárgyában.

A Közsegi Orvosi Tanfolyam és Vizsga szabályozásáról szóló 268.600/1936. B. M. számú rendeletnek megfelelőleg 1943. évi augusztus hó 16-iki ézeptember hó 27-iki és november hó 8-iki kezdettel Budapesten a m. kir. Országos Közsegezségügyi Intézetben három Közsegi Orvosi Tanfolyam és ezt követően Közsegi Orvosi Vizsgák fognak tartatni.

Felhívom ennél fogva azokat az orvosdoktorokat, akik a fentemlített Közsegi Orvosi Vizsgára és az ezt megelőző tanfolyamra jelentkezni kívánnak, hogy kelően felszerelt és felülbelyegzett kérvényeiket dr. Johan Béla államtitkárhoz, a Közsegi Orvosi Vizsgabizottság elnökéhez címezve, a m. kir. Országos Közsegezségügyi Intézet főigazgatójának (Budapest, IX. Gyáli út 4. szám) 1943. évi július hó 1. napján déli 12 óráig annál is inkább küldje be, mert a később érkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

A felvétel iránti kérvényben meg kell jelölni, hogy a kérvényező a tanfolyamok bármelyikére, vagy kifejezetten csak az augusztus 16-án, szeptember hó 27-én, illetve csak a november hó 8-án kezdődő tanfolyamra kéri felvételét.

A közszolgálatban állók kérvényeiket felettes hatóságukkal láttamoztatni tartoznak.

A kérvényhez csatolni kell:

a) a születési anyakönyvi kivonatot

(vagy annak hiteles másolatát);

b) a Magyarország területén érvényes egyetemes orvostudományi oklevelet (vagy annak hiteles másolatát);

c) rövid életrajzot (curriculum vitae), melyben a jelentkező különösen végzett tanulmányairól, ismereteiről és hivatásbeli működéséről — a vonatkozó okmányok csatolásával — oklevele keltétől a jelentkezésig időrendben pontosan beszámol;

d) igazolványt arról, hogy jelenleg milyen állást (állásokat) tölt be;

e) az egyetemi leckekönyvet, az orvosi szigorlatokról kiállított bizonyítványokat, valamint a kötelező kórházi gyakorlatra vonatkozó szolgálati könyvet.

A vizsgadíj 50 pengő, amit a tanfolyamra felvett orvosoknak legkésőbb a tanfolyam megkezdésekor a m. kir. Országos Közsegezségügyi Intézet gondnokságánál kell lefizetniük.

A tanfolyamra felvett hallgatók, a m. kir. Országos Közsegezségügyi Intézettel kapcsolatos orvosok házában korlátolt számban lakást és ellátást kaphatnak, melyért a megállapított önköltségi árat kell megfizetni.

A tanfolyamra felvett hallgatók a felvételi értesítés egyidejű csatolás mellett, az illetékes vármegye alispánjától ösztöndíj adományozását kérhetik.

A tanfolyamra (annak syllabusaira) az Orvosok Házában a lakás és ellátás költségeire stb. vonatkozó közelebbi értesítést, vagy felvilágosítást a m. kir. Országos Közsegezségügyi Intézet nyújt.

Budapest, 1943. május 8-án.

M. Kir. Belügyminiszter.

Hölgyek! Urak! Leányok! Fiuk!
Kerékpár kölcsön kapható!
Egész napra! Fél napra! Órára is!

Fülöp. Károly

Rádió és kerékpár kölcsönző vállalat

Kerékpár iskola! Rákóczi-út 31 sz.

Telefon: 25-75

Hivatalos órák:

reggel 8-tól

este 8-ig

Mindennemű felvilá-

gosítást készséggel

nyunt szóban és tele-

fonon a kölcsönző

vállalat.

Telefon: 25-75

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZÉLÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Hősihalált halt ifj. dr. Székely Sándor. Cséffa, május 21. Súlyos gyász érte Székely Sándort, Cséffa közszeretében álló főszolgabíróját. Fia, ifj. dr. Székely Sándor tartalékos zászlós, a székellyhídi járásbírószághoz kinevezett joggyakornok május 8-án hősihalált halt a keleti harctéren. Közül egy év óta teljesített harctéri szolgálatot a kiváló képességű ifju. Halála széles körben keltett mély részvétet.

Szent László ünnepség a KALÁSZ-mozgalom rendezésében. Május 23-án, vasárnap ünnepeljük Szent László király emlékezetét. Dél-élelt 9 órakor Fiedler István püspök ünnepi szentmisét mond a Székesegyházban. Ugyanekkor a Szent László szobor előtt tábori szentmise lesz, amelyen a falvakból hejűtt Kalász-leánykörök tagjai vesznek részt a járúlnak közös szentáldozáshoz. Délben fél 12 órakor pedig dísz-ünnepség lesz a Szigligeti Színházban, a Kalász-körök bemutató szereplésével.

A kolozsi sós-gyógyfürdő május 23-án vasárnap, megnyílik

Június 6-án avatja fel a Kormányzó Ur a magyar munka szobrát. Budapest, május 21. Magyarország Kormányzója június 6-án ünnepélyes keretek között fogja felavatni Budapesten a magyar munka szobrát. A szobrot a magyar dolgozó társadalom áldozatkészségéből a Nemzeti Munkaközpont emelte. A szobor alkotója dítróji Siklód Lőrinc szobrászművész. A szépen sikerült alkotást a Tisza Kálmán-téren helyezték el. Itt fog beünnepelni az avatás.

Jegyek a Kalász Szent László ünnepségére. A vasárnap délelőtti fél 12 órakor kezdődő Szent László ünnepségre jegyek korlátozott számban az Egyházmegyei Irodában (telefon 22-88) kaphatók.

NEMZETPOLITIKAI ELŐADÁSOK. Nagyvárad, május 21. A nagyváradi nemzeti irányu Társadalmi Egyesületek Nemzeti Összekötői a Társadalmi Egyesületek Együttműködésének részvételével 1943. év május hó 25-én (kedden) délelőtti fél 12 órákor ünnepélyes nagygyűlést tartanak, melynek tárgyai a Nemzetvédelmi Propaganda Minisztérium központi képviselőjének és a Nemzetpolitikai Szolgálat Helyi Megbízottjának tájékoztató előadásai lesznek.

Lemondott a török belügyminiszter. Ankarából jelentik: (MTI) A Német TI jelentő: Peker török belügyminiszter egészségi okokból lemondott. Utóda Hilmi Uralé képviselő.

Nagy károkat okoz az áradás Amerikában. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat szerint Illinois és Indiana államokban az áradások következtében 22 ezer ember vált hajléktalanná. A keleti államok és Indiana között az országúti forgalom megszakadt és nagy mezőgazdasági területek kerültek víz alá.

Testületileg vesz részt az Amerikána a Szent László ünnepségen és körmeneten. Az Amerikána Bihari és Nagyvárad-i Corporációja lapunk útján értesíti tagjait, hogy a Szent László napi szentmisén és körmeneten testületileg vesznek részt. Gyülekezés 9 óra előtt a Székesegyház kapujában a fenntartott hely elfoglalása céljából.

A kolozsi sós-gyógyfürdő május 23-án vasárnap, megnyílik

KIPRÓBÁLTÁK A REPÜLŐ MAGYAR VILLANYMOZDONYT. Budapest és Győr között legutóbb próbálta ki a MÁV legújabb konstrukcióját, az 5500 lóerős áramvonalas villanymozdonyt. Százszázöt kilométer óránként ennek a kitűnő magyar technikai alkotásnak az átlagos teljesítménye, de a villanymozdony sebessége egészen 150 kilométerig fokozható. Most készülnek az új villanymozdonyhoz az újfajta személykocsik, amelyek összecusukható átjárókkal lesznek ellátva. Egy-egy mozdonyhoz nyolc személykocsit csatolnak majd.

Hadbíróság elé kerül Bizerta volt francia parancsnoka. Bernből jelentik: (B. T.) Az algír rádió közlése szerint Derian tengernagy, Bizerta volt francia parancsnokát a szövetségesek hadbíró-ság elé állítják.

Székrekedésben szenvedő bányász, levert, dolgozni képtelen egyéneknek a bélmozgást reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet csakhamar megelénkíti, az emésztőcsatornában összegyűlt salakot kiüríti, a vérkeringést szabaddá teszi, s a gondolkodó és munkaképességet emeli. Kérdezze meg orvosát!

Vasárnap délután műkedvelői előadás a Munkásokotthonban. Mult vasárnap a NMK műkedvelők olyan fényes elő-

A kolozsi sós-gyógyfürdő május 23-án vasárnap, megnyílik

ÁRVERÉSRE KERÜL A SZATMÁRI UNIO VAGONGYÁR. Szatmárról jelentik: Értesülésünk szerint a közeli napokban árverést tűznek ki Szatmáron az ottani Unió Vagongyár ellen. Ez a hatalmas gyár vállalat, amely a békeévekben, majd a román uralom első éveiben is a nehézipar egyik legjelentősebb üzem volt, már jónéhány éve üzemén kívül áll. Ugyanis a románok a gyárt időközben leszerelték, értékes gépeit pedig elszállították részint Brassóba, részint Bukarestbe, miután a vállalat a bukaresti Astra Vagongyár tulajdonába került. Szatmári hírek szerint nagy érdeklődés előzi meg az árverés eredményét, mert a városnak is nagy érdeke fűződik hozzá, hogy ez a hatalmas gyártelep újból virágzó üzem legyen.

Rendkívüli meghívás a Nemzeti Munkaközpontban. Szombath d. u. 5-kor az összes üzemi megbízottak és szak-

Esteva tuniszi főmegbízott Vichybe érkezett. Párizsból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Esteva tengernagy tuniszi főmegbízott Vichybe érkezett. Ribbentrop birodalmi külügyminiszter táviratban tolmácsolta a német kormány elismerését a tengernagy munkájáért, amellyel megkönyvitette a tengelyhatalmak tuniszi hadviselését. Esteva tengernagy levelet intézett Petain tábornaghoz és Laval kormányfőhöz, amelyben hangsúlyozta hűségét a tábornagy és kormánya politikája iránt.

BELVAROSI Késő Bulla, Muráthy, Jávor, Sárdy
Az óriási érdeklődésre való tekintettel hétfőig meghosszabítva!

Halálos ítélet Olaszországban kémkedésért. Rómából jelentik: (MTI) Az államvédelmi törvényszék, katonai titok megsértése miatt halálraítélte Vignante Francesco nápolyi lakost, a haditengerészetnél szolgált számvevő őrmestert. A halálosítéletet végrehajtották.

A kolozsi sós-gyógyfürdő május 23-án vasárnap, megnyílik

Kivégzés elsötétítés alatt elkövetett lopásért. (MTI) Bogár János államjételevégrehajtó ma délután végrehajtotta a halálosítéletet Tóthfalusi Imre 37 éves napszámoson, aki elsötétítés alatt lopást követett el Ujpesten

(MTI) A budapesti büntetőtörvényszék rögtönítélőtanácsa Bazsó József 24 éves MÁV kocsirendező és Dezső László 35 éves MÁV munkabérecet kötéltálati halálra ítélte, mert elsötétítés alatt lopást követtek el.

Nagyarányu letartóztatások Indiában Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Amery indiai miniszter az angol alsóházban közölte, hogy az indiai zavargások miatt ez év március 15-ig kerekén 34.800 ember került fogdába. Ebben a számban nem szerepelnek az északnyugati tartományban letartóztatottak.

Kolozsvár a hadiárkvért. Kolozsvárról jelentik: (MTI) Legközelebb a város törvényhatósági bizottságának közgyűlése elé kerül az az előterjesztés, amely szerint a kolozsvári hadiárkv nevelésének és gondozásának a költségét a város biztosítja. A város alapötletét mindazon hadiárkvknak megsegítésére, kiknek apjuk harctéri szolgálatra vonult be és bevonulás előtt legalább egy évig kolozsvári lakos volt. Felhívják a város társadalmát havi megajánlásra, illetve egy-egy hadiárva nevelési költségének vállalására.

Dr. Wallner Ödön, dr. Demet. rovíts Elekné sz. Wallner Erzsébet, özv. Ringelmann Lajosné sz. Wallner Jolán, dr. Wallner István úgy a maguk, mint rokonaik nevében szomorú szívvel jelentik, hogy szeretett testvérük

Wallner Jenő

hart. tüzérfőhadnagy, több háborús kitüntetés tulajdonosa május hó 20-án reggel 7 órakor, életének 51-ik évében, váratlanul elhunyt.

Kedves halottunkat, folyó hó 22-én, szombaton délelőtti 11 órakor az olasz temetőben lévő Haller-kápolnából temetjük a római katolikus egyház szertartása szerint.

Az engesztelő szentmise áldozatot május 22-én reggel 9 órakor mutatgatjuk be az Egek Urának az olasz Szentlélek plébánia templomban.

Nagyvárad, 1943. május hó 20. napján.

Béke legyen porai felett!

A szülők iskolájának órarendje

Május 27, 28, 29-én délelőtti Pray György utca 5. szám alatt fél 10-től 11-ig háztartási bemutató. Előadja gyakorlatban: Horváth Ilona. 11-től 12-ig orvosi tanácsadások dr. Vajna Gábor és dr. Gagyí József előadásában, a helyi gyermekek bemutatásával.

Május 2, 7, 28, 29 és 30-án délután a premontrei gimnázium nagytermében lesznek az előadások a következő sorrendben:

Május 27-én fél 5-től fél 6-ig dr. Nagy András: „Amit a házasságról mindenkinek tudnia kellene”. Fél 6-tól fél 7-ig Csiky Gyuláné: „Magyar dalok bemutatója”. 7-8-ig dr. Báthory József: „A serdülő fiú lélektana.”

Május 28-án délután fél 5-kor: Dr. Báthory József: „A kamasz fiú kezelése”. Fél 6-kor Csiky Gyuláné: „Magyar dalok.” 7-kor Dr. Nagy András: „A házasság helyő törvényei.”

Május 29-én délután fél 5-kor: Csike Gáborné: „Gyermekek lelke”. Fél 6-kor Csiky Gyuláné: „Magyar dalok”, 7-kor Dr. Nagy András: „Zökkenők a házasságban.”

Május 30-án délután 5-kor: Csike Gáborné: „Gyermekek lelke.” Ezután Immaculata énekkara énekel Csiky Gyuláné vezetésével. 6 órakor P. Röss Bertalan: „Házasságok az égben kötetnek...”

HIRDETMÉNY

Értesítjük a közönséget, hogy a városi partfürdőt kedvező idő esetén folyó hó 23-án, d. e. 10 órakor megnyitjuk, továbbá, hogy a m. kir. Közellátásügyi Minisztérium 25.862-1943. K. M. számú rendelete értelmében a közüzemek igazgatósága a partfürdő jegyárait az alábbiakban állapította meg:

Belépőjegy felnőtteknek félnapra kabin-használattal 1.16 P, felnőtteknek szekrényhasználatlaltal 0.70 P. egész napra kabinhasználatlaltal 1.44 P, szekrényhasználatlaltal 0.92 P. Diákoknak és gyermekeknek szekrényhasználatlaltal 0.58 P, ruhatárhasználatlaltal 0.36 P. Tisztviselőknek kabinhasználatlaltal 0.70 P, szekrényhasználatlaltal 0.46 P. Sportjegy szekrényhasználatlaltal 0.24 P, ruhatárhasználatlaltal 0.12 P. Havibérlet felnőtteknek kabinhasználatlaltal 18.40 P, szekrényhasználatlaltal 13.80 P, Havi bérletjegy diákoknak és gyermekeknek szekrényhasználatlaltal 9.20 P, kabinhasználatlaltal 11.50 P. Külön kabin bérletjegy fürdőjeggyel havonta 23.00 P. Fürdésre nem jogosító belépőjegy 0.24 P. Értéktárgyak megőrzése 0.12 P. Törülköző 0.12 P. Fürdőnadrág félnapra 0.24 P, egész napra 0.46 P. Kiszolgálás 0.12 P.

Nagyvárad, 1943 május 18.
Nagyvárad Város Közigazgatási Partvédő igazgatósága.

Súlyos sérülést okozott a villámcsapás Barátkán. A MOT jelenti: Nyisztor Mihályné, biharmegyei barátkáj lakos, a község határában bírúait legeltette. Egy villámcsapás a birkák közül 78-at megölt és az asszony is megsérült.

Légtalmai közlemények

Kötelező légtalmai utánpótlási tanfolyam kezdődik f. hó 21-én, d. u. 5 órakor, a Mikszáth-utcai elemi iskolában az alapképzésben részesült házparancsnokok és helyettesek részére. A kiképzés időtartama 4 nap, napi 2 órai előadással. Megjelenni kötelesek az utánpótlásban még nem részesült házparancsnokok és helyettesek a következő utcákból: Hitler Adolf utca a Széles utcától a Szent Péteri utcáig, Szaniszló utca a Széles utcától a Szent Péteri utcáig, Szent Péteri utca, Dankó Pista utca, Wesselényi utca, Könyves Kálmán utca, Arvaház utca, Lukács György utca, a Széles utcától a Könyves Kálmán utcáig, Gombos Gyula utca, a Wesselényi utcától a Könyves Kálmán utcáig. Légtalmai Liga nagyváradi csoportja.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, MÁJUS 23.
Budapest I.

- 7.30 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.30 Összefoglaló beszéd.
- 9.00 A rádiózenekar műsorából.
- 9.30 Egészségügyi Kalendárium.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a budavári Koronázó Főtemplomból. A szentbeszédet Fejes Tibor dr. szegedi piarista tanár mondja.
- 11.15 Evangélikus istentisztelet a Bécsi kapu-téri templomból. Igei hirdetést Jarosi Andor kolozsvári esperes.
- 12.15 Levente-istentisztelet harcoló honvédekért. Szentbeszédet Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás mond. Közvetítés a Hősök-teréről.
- 12.55 Beszélgetés zenekar.
- 13.45 Hírek, időjelzés, vízállásjelzés.
- 14.00 Művészlemez.
- 15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.
- 15.45 Tánccalunk, nevelésünk.
- 16.30 Hírek magyar, német, román, szlovák és ruszin nyelven.
- 17.00 Bura Károly cigányzenekara.
- 17.30 Gáspár Jenő előbeszéd.
- 17.50 Filmdalok.
- 18.10 Költők és muzikusok Magyarországon. Védasszonyáról.
- 18.50 Hírek.
- 19.00 Köréi Endre népdalokat énekel.
- 19.55 Emlékszik még?
- 20.00 Hangképek a vasárnap sportjáról.
- 20.50 Látogatás Vastagh György szobrászművésznél.
- 21.00 Légierők fuvós és énekkara.
- 21.40 Hírek, sport hírek.
- 22.15 Mellek Béla zenekar.
- 23.15 Táncczene.

Budapest II.

- 11.15 Közvetítés a munkácsi várban rendezendő Zrínyi Ilona ünnepségről.
- 12.15 Újvidéki vonósnégyes.
- 15.00 A Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara.
- 15.45 Koronay István felolvasása.
- 16.05 Marschalkó Mignon zongorázik.
- 16.30 Varga László előadása.
- 16.55 Tárogatónégyes, cimbalomkísérettel.
- 17.30 Kósa Szabó Erzsébet dr. előadása.
- 17.40 Közvetítés az Operaházból. A Zeneművészeti Főiskola operaszakos növendékeinek vizsgálóelőadása.

Szolgáltatás gyógszertárak:

III. CSOPORT:

MADONNA gyógszertár, Sztarovezky-u. 20. (Dr. Medvigy F. bérlő Feder Vilmos) 33-67.

KIGYÓ gyógszertár, Bémer-tér 1 (Reisz I.) 15-58.

II. RÁKÓCZI F., Szacsavay-u. 28. (Csanda E.) 17-47.

OROSZLÁN gyógszertár, Mussolin-tér 14. (Mihályi L.) 32-91.

A gyógszertárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szom-

SPORT

Közösen tartják meg nagy a tlétikai versenyüket a nagyváradi leány, fiú középiskolások és leventék a MAV TK-val

Szombaton és vasárnap lesz az évad legnagyobb versenye

Nagyvárad, május 21. Az amatőr sportokat kedvelő közönségünk részére örömmel közölhetjük, hogy a nagyváradi leventék, középiskolások leányok és fiúk versenyzői igen komolyan készülnek a nagyszabásúnak ígérkező versenyre. A versenyre eddig is már több mint 200 atléta nevezett be, ami az agilis rendezőség hozzáértő munkáját igazolja. Külön dicséretet érdemelnek agilitásukért a leventék részéről Belezny Andor testnevelési tanár és a MÁV. T. K. részéről Erdélyi Zoltán forgalmi-Laky Kálmán állomásfőnökök és Kelemen Ferenc állomásfőnökhelyettes, akik fáradságot nem sajnálva, minden kis szabad idejüket az ifjúság nevelésére fordítják.

Az egyes versenyszámok már szombaton délután 3 óráig kezdődnek. Ugyanakkor nyer majd lebonyolítást az „Egri Gimnázium” és a „Nagyváradi Kereskedelmi” iskolák országos középiskolai középdöntő labdarugó mérkőzése is. Ez különösen a diákság körében lesz esemény. Az atlétikai számok elődöntői ugyancsak szombaton délután nyerne lebonyolítást, míg a döntők vasárnap d. e. és d. u. a MÁV. T. K.—Kondorosi T. K. elsőosztályu labdarugó mérkőzés befejezése után. Érdekesége lesz a nagyszabású sportversenynek az is, hogy a közönségnek úgy a szombati versenyeket, mint a vasárnapiakat egy jeggyel lehet végignézni.

Férfi ruhákat, használtakat

legjobb áron vehet, eladhat

MOLNAR

használt ruha üzletében
Bémer-tér 1. (udvarban)
Hívásra házhoz jövök.

SZÍNHÁZ

Hedi és Margot Köpner táncestje

Nagyvárad, május 21. A berlini Operaház két primabalerinája Hedi és Margot Köpner mutatkoztak be csütörtök este a Szigligeti Színházban, a nagyváradi közönség előtt. Saját tanckompozícióik szerepeltek az egész estét betöltő műsorban, amelyet csak olykor szakított meg rövid időre a kíséretet is ellátó Hans Kessnernek, a berlini állami operá egyik karnagyának pompás zongoraiátéka.

A két nővér már külső megjelenésén is rendkívül meggyerő. Testalkatuk, stílusuk a meglepetésig egyezős művészek belső értékei is ugyanazokat a mélységeket mutatják. Már első számukkal egy Strauss-kegyelgyel magukkal ragadták a közönséget. Mozdulataik bámulatos könnyedséggel azt az érzést kelteik, hogy szállnak a színpadon, amely a leghalkabb dobbanással sem árulja el, hogy súly nehezedik rá. Keleti táncimpressziójukkal viszont a lendület csodálatos erőlyű művészeinek mutatkoztak. Legnagyobb hatású talán a „Tűztánc” című kompozíciójuk volt, amelyben

az ábrázolás megdöbbentő képességéről tettek tanúságot. A humor sem hiányzott előadásukból. A „Falusi pletyka” című balett elragadó volt kedvességével, jellemző erejével, az „Első és utolsó randevu” című táncjelenetek pedig már a groteszk humor határait surolták rendkívül romkonzenszenven. Klasszikus balett-számokban nagyszerű táncművészet, remek technikai készség és az átélés ritka felkészültsége jelennek meg, amelyvel színészi rátermettség is párosul. Mozgásuk kecsessége, bája, lendülete és kifejező ereje éppoly elragadó, mint elgondolásaik mélysége és érzékeltező készségük, amellyel olykor valóban elbűvölten tárják fel a zene rejtett szépségeit. Stapp-számmal is kedveskedtek, amelyben a technikai tudás fölényes mestersiként mutatkoztak be.

A két nagynevű táncművésznőnek óriási sikere volt. A közönség zajosan ünnepelte őket, úgyhogy sok műsor-számukat meg kellett ismételnük. (*)

A színházi iroda közleményei:

Utolsó hét, búcsúelőadások

Henschel fuvaros, Gerhardt Hauptmann színműve, Kiss Ferenc, a Nemzeti Színház örökös tagja és Földényi László, az Új Magyar Színház művészeinek felléptével pénteken este ismét műsorban van. Felemelt helyárak. A-bérlet, ráfizetés nélkül. Jegyek korlátolt számban a pénztárnál kaphatók.

Szombaton és vasárnap este a nagy-sikerű *Egy bolond színdarabját csinál* kacagtató, zenés bolondság tölti be a műsorból a bemutatkozó előadás pompás szereposztásában. Jurik Julesi felléptével, 3 óras kacagás és vígjáték. Pompás táncok.

Gyurkovics fiúk c. operett vasárnap délután „olesó helyárakkal” ke-

rül színre, egy negyed 4 órai kezdettel. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

UTOLSÓ HETI MŰSOR:

Pénteken este háromnegyed 7 órakor: *Henschel fuvaros*, A-bérlet. Szombaton este: *Egy bolond színdarabját csinál*.

Vasárnap délután: *Gyurkovics fiúk*. Vasárnap este háromnegyed 7 órakor: *Egy bolond színdarabját csinál* (Utolsó előadás.)

Kávéházakban és vendéglőkben kérjék a „MAGYAR LAPOK” at.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Mély gyermekkosci eladó. Mátyás király-utca 74. 77

Rézgálic ha nincs, szőlő permetező-anyagot beszerezhet Szacsavay-u. 17. pincében. 83

Vennék vasvázu kerti butort. Ajánlatokat a kiadóba kérek. 79

Eladók faj belga óriás nyulak Vörösmarthy M.-u. 34. Megtekinthető vasárnap délután. 88

Hármas ablakot használt állapotban keresek. Szaniszló-u. 41. 87

Augoraszórt, gubancot, bármilyen mennyiséget veszek. Székely, Kapunus-u. 11. 86

Ingyan

BEKÖLTÖZHETŐ 4 szobás, konyha és fürdőszoba, kertes házat központban megvételre keresek. Címeket a kiadóba kérek. 923

Különféle

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindennemű férgek irtását, szabadalmazott fertőtlenítővel, készíti Besenyey István kályhás, Huzsár-utca 23. Telefon 31-08. 513

Uj cserépkályhák készítését, cserépkályhák átrákasát, szabadalmazott fertőtlenítővel, készíti Besenyey István kályhás, Huzsár-utca 23. Telefon 31-08.

Paragázzal poloskát, mojt, petét mindenből feloldással irtja, Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

Állást nyee

Napszamosokat, 17-18 éves ifjakat, kocsisokat és béresek felvételre keres a Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés a Váradszöllősi telepen 10-12 óra között. 81

Állást keres

Másolást vállaltok saját gépemmel. Címlet a kiadóba kérek. 74

Ügyes kiszolgálónő cukrászdába vagy étterembe ajánlkozik. Címlet a kiadóba kérek. 84

Intelligens nő irodai gyakorlatlaltal pénztári vagy irodai állást keres. Címlet a kiadóba kérek. 82

Középkorú férfi éjjeliőri vagy hasonló állást keres. Cím a kiadóban. 89

Elveszett

Elveszett balkézre való barna, női bőrkésztyű Arvaház utcától-Szilágyi Dezső-utcáig. Megtalálót kérem adja le a Magyar Lapok kiadóhivatalának, ahol illó jutalomban részesül. 85

Hirdessen

a Magyar Lapokban

KIADOTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-E.

76- és felelőszerkesztő: Dr. Peál Árpád
Kiadó: Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda R. E.
Igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. l. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.